Posudek vedoucího diplomové práce

DOBIÁŠOVSKÝ, Jan. *Přibližná shoda znakových řetězců a její aplikace na ztotožňování metadat vědeckých publikací = Approximate equality of character strings and its application to record linkage in metadata of scientific publications.* Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, 2020. Vedoucí diplomové práce Dr. Mgr. Jan Dvořák.

Práce popisuje metody určování vzdálenosti znakových řetězců a jejich použití pro ztotožňování metadatových záznamů vědeckých publikací. Práce přináší data a poznatky, která všem provozovatelům informačních systémů o aktuálním výzkumu umožní optimalizovat rozpoznávání shody záznamů o publikacích v databázích Web of Science a Scopus.

K obsahu práce

Práce začíná kapitolou, která podává obecný úvod do problematiky ztotožňování záznamů. Je představen klasický model dle Fellegiho a Suntera a proces ztotožňování záznamů s několika dílčími modifikacemi. Jsou diskutovány některé překážky, které se v reálné praxi vyskytují. Tato kapitola je dobře zpracovaná a obsahuje všechny důležité informace pro zbytek práce.

Dále následuje představení celkem pěti definic vzdálenosti znakových řetězců a jim odpovídajících metod výpočtu této vzdálenosti. Tato kapitola je také zpracovaná dobře. Velice názorně je vyložen algoritmus výpočtu Levenštejnovy vzdálenosti; další metody jsou zavedeny, avšak jejich vlastnosti ani postup jejich výpočtu již nejsou ilustrovány tak podrobně.

Následující kapitola diskutuje speciálně metadata vědeckých publikací. Probírá jednotlivé položky metadatového záznamu a diskutuje jejich vlastnosti. Zvláštní pozornost věnuje identifikátorům, které umožňují jednoznačně rozlišit dokumenty či zdroje, v případě DOI pak i jednotlivé publikace, a ztotožnit záznamy, u kterých se vyskytují rozdíly v textových položkách. V oddíle 4.6 jsou posléze nastíněna kritéria pro výběr údajů pro ztotožňování metadatových záznamů.

Poté je v krátkosti představen informační systém V3S, který ČVUT v Praze používá pro evidenci vědecké činnosti. Autor prezentuje informace z jeho publikovaných popisů a z nápovědy systému. Tato kapitola obsahuje všechny informace potřebné k tomu, aby si čtenář práce učinil představu o systému a o praktické úloze, která pro něj byla řešena.

Praktická část práce popisuje úlohu ztotožňování záznamů pocházejících z citačních databází Web of Science a Scopus, kterou je třeba řešit v systému V3S. Je představena zvolená metoda a datové množiny, na které je aplikována. Postup zpracování dat je popsán dostatečně podrobně. Autor se soustředí na názvy publikací jakožto primární údaj, podle kterého posuzuje shodu metadatových záznamů. Formou grafů a v některých případech i tabulek jsou prezentovány výsledky značně rozsáhlých výpočtů pro celkem sedm variant výše zmíněných pěti metod určování vzdálenosti znakových řetězců (Levenštejnova vzdálenost, Jarova podobnost, Jaro-Winklerova podobnost, kosinová vzdálenost 3- a 4-gramů, Jaccardův koeficient pro 3- a 4-gramy), které autor používá na názvy publikací. Na

publikacích s DOI je provedena kalibrace modelů pro optimální míru F, F_2 nebo F_3. Následně autor popisuje ještě ruční kontrolu vzorku záznamů bez DOI, kde jsou identifikovány typy chyb, které se vyskytly, a jsou i kvantifikovány.

Závěr práce vhodně shrnuje nejdůležitější poznatky.

Ke zpracování práce

Práce je psána odborným stylem. Autor volí vcelku výstižné formulace. Občas se vyskytují drobné gramatické chyby. Při uvádění desetinných čísel autor používá desetinnou tečku, je v tom však konzistentní, takže srozumitelnost práce tím netrpí.

Práce je doprovozena významným dodatečným materiálem: datovou sadou a programovými skripty použitými pro zpracování dat. Oba tyto artefakty jsou umístěny na renomovaných úložištích (Zenodo v případě datové sady, GitHub v případě programů), které jsou současnými faktickými standardy pro nastupující trend Open Science. Obojí je v dostatečné míře zdokumentováno pomocí souborů README. Datová sada dostala přidělený perzistentní identifikátor DOI. Je jasná vazba mezi těmito artefakty a diplomovou prací, a to oběma směry.

Ke spolupráci s autorem práce

Diplomant přistupoval ke své práci velmi zodpovědně. Sjednaných konzultací využíval k řešení v dané době nejpalčivějších otázek a byl na ně vždy dobře připraven. Naprostou většinu sdělených připomínek zapracoval. Diplomant překonal i obtíže se zpracováním dat relativně velkého rozsahu (teoretických kombinací pro vyhodnocení podobností řetězců je více než 800 milionů). Celkově hodnotím spolupráci s ním jako výbornou.

Ke kontrole práce proti plagiátorství

Kontrola systémem Turnitin

Systém Turnitin nalezl jen útržkovité shody s texty ve svých zdrojích, z nichž žádná není relevantní jako pokus o plagiátorství.

Kontrola systémem Theses.cz

Systém Theses.cz nalezl jedinou shodu, která byla v seznamu literatury a byla zcela irelevantní. Systém tedy nenalezl žádné pokusy o plagiátorství.

Celkové zhodnocení

Aspekt kvalifikační práce	Vysvětlení	Možné hodnocení	Hodnocení oponentem práce
metodologie a věcné zpracování tématu	Práce je dobře zpracovaná, výklad postupuje logicky.	0-40 bodů	36 bodů
přínos a novost práce	Práce řeší konkrétní zadání, které se velmi často vyskytuje v institucionálních systémech o aktuálním výzkumu (CRIS).	0-20 bodů	18 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	Citování je korektní, práce využívá relevantní zdroje.	0-20 bodů	20 bodů
slohové zpracování	Práce je psána odborným stylem. Některé formulace jsou složitější, nežli by bylo nezbytně nutné.	0-15 bodů	9 bodů
gramatika textu	Občasné drobné gramatické chyby.	0-5 bodů	3 body
CELKEM		0-100 bodů	86 bodů

Práci považuji za celkově zdařilou. Navrhuji známku výborně (1).

Jan Dvořák
ÚISK FF UK